

Nr 147.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anordnande under år 1937 av en allmän jordbruksräkning; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp:

I proposition den 4 mars 1927, nr 216, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att för anordnande under år 1927 av en allmän jordbruksräkning finge tagas i anspråk erforderligt belopp av medel, som tidigare anvisats för ändamålet av riksdagen. Enligt förslaget skulle de för jordbruksstatistiken grundläggande uppgifterna, huvudsakligen angående ägovidden och dess fördelning, åkerarealens användning för odling av olika växtslag samt antalet krea-

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 1 saml. Nr 147.

tur, insamlas genom allmänna, vart femte år företagna jordbruksräkningar, vilka skulle äga rum i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna och grunda sig på vid sagda taxeringar avgivna deklARATIONER (allmänna jordbruksräkningar). Kungl. Maj:ts förslag bifölls av riksdagen (skr. nr 290), varefter den 27 juni 1927 utfärdades förordning (nr 313) om allmän jordbruksräkning samma år.

Då ny fastighetstaxering skulle äga rum år 1933, hemställde Kungl. Maj:t i proposition till riksdagen den 16 mars 1932 (nr 216), att en allmän jordbruksräkning måtte anordnas hösten 1932 i anslutning till nyssnämnda fastighetstaxering. Vad sålunda hemställts blev av riksdagen bifallet, och sedan förordning om allmän jordbruksräkning utfärdats den 30 juni 1932 (nr 386) ägde den ifrågavarande räkningen rum den 15 september nämnda år i anslutning till 1933 års allmänna fastighetstaxering. Samtliga för jordbruksräkningen erforderliga uppgifter insamlades å fastighetsdeklarationerna, vilka först utnyttjades för taxeringsarbetet och därefter, i länen senast den 15 juli 1933 och i Stockholm senast den 15 november samma år, överlämnades till statistiska centralbyrån för den statistiska bearbetningen.

Då man icke ansåg sig kunna påräkna, att taxeringsmyndigheterna skulle vara i tillfälle att vidtaga särskilda åtgärder för infordrande av sådana fastighetsdeklarationer, som icke voro erforderliga för själva taxeringsarbetet, eller granska och komplettera de avgivna deklarationerna i avseende på de speciellt för jordbruksräkningen avsedda uppgifterna, utsågos särskilda organ, som kunde utföra det direkt för jordbruksräkningen erforderliga arbetet. På landsbygden påvilade detta arbete i första hand hushållningssällskapen, åt vilka det överlämnades att själva bestämma det lämpligaste sättet för arbetets utförande. I regel anlidade sällskapen därvid sina sockenavdelningar, men där sällskapens lokala organisation icke var tillräckligt fast, anförtröddes stundom arbetet åt andra, sällskapen underlydande organ, särskilt vandringarrättarna, varjämte i några fall av sällskapen överenskommelse träffades med beredningsnämnderna att ombesörja även det för jordbruksräkningen erforderliga arbetet. Som lokala organ för jordbruksräkningen i städerna fungerade vederbörande magistrat eller stadsstyrelse och i Stockholm överståthållarämbetet.

Som bidrag till hushållningssällskapen för det arbete, som jordbruksräkningen medförde för sällskapen och deras organ, anvisades på riksstaten för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av 38,000 kronor, vilket belopp, efter räkningens avslutande, av Kungl. Maj:t fördelades mellan sällskapen enligt av statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen upprättat förslag.

Under senare hälften av juli månad 1933 påbörjades inom statistiska centralbyrån bearbetningen av uppgiftsmaterialet med en personal, som efter hand ökades till ett antal av 55 personer. Materialet infordrades av centralbyrån successivt från de olika länen och återställdes till länsstyrelserna, i den mån detsamma icke längre var för räkningen erforderligt. Den slutliga redogörelsen för räkningen framlades inför Kungl. Maj:t den 13 januari 1936.

Utom förutnämnda anslag, vilket skulle utgå såsom ersättning till hushållningssällskapen för deras arbete med jordbruksräkningen, anvisades på riksstaten för budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag å 100,000 kronor till avlöningar åt personal vid jordbruksräkningen. Då sistnämnda anslag, vilket beviljats under förutsättning av huvudsakligen manuell bearbetning av materialet, visade sig otillräckligt, ställde Kungl. Maj:t, efter därom av statistiska centralbyrån gjord framställning, genom brev den 28 september 1934 till ämbetsverkets förfogande ett belopp av ytterligare högst 9,500 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter i och för bestridande av utgifter för avlöningar åt personal vid nyssnämnda jordbruksräkning. Av de sålunda anvisade medlen, inalles 147,500 kronor, åtgick för genomförande av 1932 års jordbruksräkning ett belopp av sammanlagt 147,494 kronor 92 öre, på följande sätt fördelat efter utgifternas ändamål, löner 109,494 kronor 92 öre samt ersättning till hushållningssällskapen 38,000 kronor. Utöver de nu anförda kostnaderna för räkningen bestredos utgifterna för hyra av lokal (9,675 kronor) av sjätte huvudtitelns anslag till hyreskostnader samt följande utgifter av de för resp. ändamål å sjunde huvudtiteln beviljade anslag, nämligen: för personalens dyrtidstillägg (8 844 kronor), för provisoriskt dyrortstillägg åt personalen (297 kronor 75 öre), för tryckning av berättelsen (10,946 kronor 15 öre) samt för allmänna expenser (12,143 kronor 45 öre, varav 3,491 kronor 83 öre till hyra för räknemaskiner).

Såsom redan nämnts äro allmänna jordbruksräkningar avsedda att hållas i samband med de vart femte år återkommande fastighetstaxeringarna. Enligt bestämmelserna i gällande taxeringsförordning (nr 379/1928) skall ny allmän fastighetstaxering äga rum år 1938, varvid de för taxeringsarbetet erforderliga fastighetsdeklarationerna skola avlämnas senast den 15 september i år.

I en av *hushållningssällskapens* ombud den 30 september 1936 gjord framställning till Kungl. Maj:t rörande hushållningssällskapens medverkan i den officiella jordbruksstatistiken har, bland annat, framhållits följande.

Därest den tidigare tillämpade sammankopplingen av de allmänna jordbruksräkningarna och de vart femte år återkommande allmänna fastighetstaxeringarna komme att bestå även vid nästa jordbruksräkning hösten 1937, torde böra tagas under allvarlig omprövning, huruvida icke det för jordbruksräkningen erforderliga lokala kontrollarbetet lämpligen skulle kunna i större utsträckning än för närvarande — givetvis mot särskild ersättning — läggas å vederbörande taxeringsmyndigheter. Erfarenheten hade nämligen givit vid handen, att för hushållningssällskapens medverkan i samma utsträckning som vid föregående allmänna jordbruksräkning mötte sådana svårigheter, att en ändring härutinnan ur sällskapens synpunkt måste betraktas som i hög grad påkallad.

Vidkommande hushållningssällskapens befattning med insamlandet av utgifter till de årligen återkommande s. k. representativa jordbruksräkningarna syntes det ombuden obilligt, att ett så omfattande och mödosamt insamlingsarbete som detta skulle behöva utföras utan någon som helst gottgörelse. Hur detta arbete än organiserades, måste det nämligen medföra vissa direkta utgifter, och åtminstone dessa borde rimligen ersättas av statsmedel. Önskvärt

vore fördenskull, om erforderligt anslag kunde utverkas av riksdagen att utgå till hushållningssällskapen för insamlingen av ifrågavarande uppgifter. Fördelningen mellan sällskapen av ett dylikt anslag syntes lämpligen böra ske med visst belopp för varje brukningsdel, från vilken uppgift inkommit till statistiska centralbyrån.

Över nämnda framställning har statistiska centralbyrån, efter remiss, avgivit yttrande den 11 februari 1937.

I gemensam skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 februari 1937 hava statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen till prövning upptagit frågan om planläggningen av en jordbruksräkning instundande höst och därvid anfört följande.

Den för de båda föregående allmänna jordbruksräkningarna åren 1927 och 1932 tillämpade planen hade visat sig i stort sett lämplig, och resultaten av räkningarna torde kunna betecknas som i det väsentliga tillförlitliga. Ämbetsverken hade därför ansett sig böra utgå från att den kommande räkningen borde i sina huvuddrag anordnas på samma sätt som de båda närmast föregående. Detta innebure, att uppgifterna för jordbruksräkningen skulle insamlas samtidigt och på samma blankett som uppgifterna för fastighets-taxeringen, att materialet först skulle användas för taxeringsarbetet och att den statistiska bearbetningen av detsamma skulle taga sin början sedan nämnda taxeringsarbete ute i länen avslutats under sommaren 1938.

I omförmälda framställning från hushållningssällskapens ombud hade ifrågasatts, huruvida icke vid nästa allmänna jordbruksräkning det för jordbruksräkningen erforderliga lokala kontrollarbetet lämpligen skulle kunna i större utsträckning än för närvarande läggas å vederbörande taxeringsmyndigheter. Statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen ställde sig mycket tveksamma till lämpligheten av att det lokala kontrollarbetet vid den stundande jordbruksräkningen skulle på annat sätt än efter frivillig överenskommelse läggas å taxeringsmyndigheterna. De skäl, som tidigare anförts mot ett allmänt överlåtande till taxeringsmyndigheterna av vissa uppgifter av utslutande jordbruksstatistiskt intresse vid jordbruksräkningarna, torde alltjämt ha giltighet. Man kunde knappast förmoda, att taxeringsmyndigheterna vid den stundande jordbruksräkningen skulle hava tillfälle att åtaga sig dessa uppdrag i annan mån än som i det följande komme att föreslås. Hushållningssällskapen och deras ombud representerade sakkunskapen på jordbrukets område och torde därför vara bättre lämpade att omhändertaga dessa uppgifter vid jordbruksräkningen än taxeringsmyndigheterna, vilkas intresse helt naturligt i främsta rummet vore riktat åt annat håll. Hinder torde emellertid ej möta, att hushållningssällskapen vid den stundande jordbruksräkningen, där så visade sig lämpligt, under hand träffade överenskommelse med beredningsnämnderna att mot särskild ersättning åtaga sig det speciellt för jordbruksräkningen erforderliga arbetet i stället för hushållningssällskapens ordinarie organ. Så hade skett tidigare och ämbetsverken ville fästa uppmärksamheten på att denna utväg funnes och borde kunna komma till användning i så stor utsträckning inom de olika hushållningssällskapens områden som i varje fall befunes lämplig. Om beredningsnämndens ordförande ej skulle befinnas vara villig att åtaga sig ett dylikt uppdrag, torde det ej vara uteslutet, att av honom annan ledamot av nämnden kunde anvisas, som vore villig och lämplig att göra det. Ansvar för och överuppsikten över den lokala kontrollen vid jordbruksräkningen komme i dylikt fall alltjämt att ytterst åvila hushållningssällskapen, ej taxeringsmyndigheterna, vil-

ket förhållande enligt ämbetsverkens mening vore av betydelse för åstadkommande av ett enhetligt material vid jordbruksräkningen.

Av anförda skäl kunde ämbetsverken icke i annan mån än ovan sagts biträda det av hushållningssällskapens ombud framlagda förslaget om utsträckning av taxeringsmyndigheternas uppgifter vid nästa allmänna jordbruksräkning.

För avhjälpande av svårigheterna vid den lokala kontrollen av jordbruksräkningen inom de olika hushållningssällskapens områden erfordrades emellertid ytterligare åtgärder. I en av representanter för Kronobergs läns hushållningssällskap vid hushållningssällskapens ombudsmöte år 1936 avlämnad motion skildrades svårigheterna vid genomförande av den senaste allmänna jordbruksräkningen inom Kronobergs län att få de lokala organen, i detta fall sockenkommittéerna, att effektivt medverka vid granskning och kontroll av det jordbruksstatistiska materialet. Liknande svårigheter hade säkerligen gjort sig gällande även inom andra län. Hushållningssällskapens ombud vid nyssnämnda ombudsmöte biträdde i allt väsentligt de av motionsnärerna gjorda uttalandena. För att söka avhjälpa svårigheterna ville ämbetsverken, utöver vad i det föregående anförts beträffande ett frivilligt anlåtande av beredningsnämnderna, förorda följande förfaringssätt.

Vid de under åren 1913—1920 verkställda jordbruksstatistiska lokalundersökningarna inom hela riket, liksom tidigare vid de särskilda lokalundersökningarna inom olika hushållningssällskapsområden var för sig, anlätades för uppdraget särskilt kvalificerade lokalundersökare, vilka mot ersättning reste omkring i länet och vid personliga besök hos jordbrukarna insamlade de jordbruksstatistiska uppgifterna. Såsom lokalundersökare anställdes av hushållningssällskapen jordbrukskonsulenter, lantbrukslärare och överhuvud taget personer med agronomisk utbildning eller praktisk jordbrukserfarenhet. Ämbetsverken ville nu ifrågasätta, att personer med dylika kvalifikationer vid den stundande allmänna jordbruksräkningen anlätades i större utsträckning än vad vid de båda senaste räkningarna möjligen varit fallet. Dessa personers åligganden skulle visserligen ej komma att bli desamma som de tidigare lokalundersökarnas, vilka sistnämnda hade att insamla hela uppgiftsmaterialet för de jordbruksstatistiska lokalundersökningarna. De nu anställda personernas uppgift skulle vara begränsad till den lokala kontrollen och granskningen vid den i samband med den allmänna fastighetstaxeringen verkställda jordbruksräkningen, i den mån denna kontroll och granskning icke lämpligen kunde anförtros åt hushållningssällskapens sockenavdelningar eller, efter särskild överenskommelse, åt beredningsnämnderna. Ersättning måste emellertid utgå till nämnda personer i och för deras uppdrag. Även om en del av denna ersättning kunde förmodas komma att bestridas av hushållningssällskapen av deras egna medel, erfordrades uppenbarligen för detta ändamål en förhöjning vid den stundande allmänna jordbruksräkningen i det bidrag, som vid den senaste räkningen utgått av statsmedel till täckande av hushållningssällskapens kostnader för räkningens genomförande.

Ämbetsverken föresloge därför, att de till hushållningssällskapen utgående ersättningsbeloppet vid den stundande allmänna jordbruksräkningen förhöjdes från 38,000 kronor vid 1932 års räkning till 50,000 kronor. Till varje hushållningssällskaps förfogande skulle då i genomsnitt stå ett belopp av närmare 2,000 kronor i statsbidrag till räkningens genomförande. Ämbetsverken hoppades, att det därigenom skulle bli möjligt att ytterligare stärka jordbruksräkningens organisation och göra densamma mer effektiv än vid föregående räkningar varit fallet, så att ett ännu bättre resultat än då måtte kunna erhållas. Vid de föregående räkningarna visade det sig, att det av

de lokala organen utförda arbetet varit i betydlig grad ojämnt, varigenom för vissa delar av landet en stor del av det granskningsarbete, som med större fördel kunnat utföras på orten, i stället kommit att belasta statistiska centralbyrån. För att väcka de lokala organens intresse och sprida närmare upplysning om det arbete, som behövde utföras vid materialets insamling och granskning, torde det även denna gång vara lämpligt, att i god tid före räkningen en detaljerad instruktion utfärdades av statistiska centralbyrån till ledning för de lokala organen samt att sällskapens sekreterare och konsulenter bereddes tillfälle att under sommarens lopp personligen lämna ytterligare anvisningar. Vid 1932 års allmänna jordbruksräkning ålades hushållnings-sällskapen att, sedan fastighetsdeklarationerna inkommit till länsstyrelserna, verkställa en eftergranskning av materialet för vinnande av komplettering och rättelse i erforderliga fall. En dylik eftergranskning av materialet torde nog även vid den nu stundande jordbruksräkningen bli nödvändig. Omfattningen och beskaffenheten av denna granskning vore emellertid i hög grad beroende av den lokala granskningens effektivitet. Det vore därför att hoppas, att, om den lokala kontrollen och granskningen vid den stundande jordbruksräkningen bleve effektivare än förut varit fallet, granskningsarbetet hos länsstyrelserna denna gång komme att kunna i någon mån inskränkas.

I skrivelse den 14 januari innevarande år till chefen för jordbruksdepartementet med yttrande i anledning av 1936 års skogsutrednings förslag till åtgärder för åstadkommande av en förbättrad statistik rörande skogsproduktion och virkesuttag hade statistiska centralbyrån, i anslutning till utredningsmännens förslag, uttalat sig för en sådan bearbetning av materialet från den stundande jordbruksräkningen, som erfordrades för åstadkommande av en statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier i syfte att belysa sambandet mellan jordbruk och skogsbruk i skilda delar av landet. I sagda skrivelse uppskattade centralbyrån den härav betingade förhöjningen i kostnaderna för jordbruksräkningen till omkring 12,000 kronor, varvid hänsyn icke tagits till utgifter för dyrtidstillägg och tryckning eller till allmänna expenser.

I övrigt hade ämbetsverken inga ändringar att föreslå beträffande organisationen för insamling, granskning och bearbetning av det för jordbruksräkningen avsedda materialet.

Även de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering och jordbruksräkning fastställda formulären till fastighetsdeklaration torde, ur statistisk synpunkt, lämpligen böra bibehållas i huvudsak oförändrade vid den stundande jordbruksräkningen. Vid 1932 års jordbruksräkning hade i fastighetsdeklarationen intagits uppgifter angående den vid jordbruket varaktigt sysselsatta arbetskraften samt angående storleken av den areal, som användes för odling av trädgårdsväxter under glas. Beträffande uppgifterna om trädgårdsväxterna föresloge ämbetsverken ingen ändring i formulären, men ville ifrågasätta, huruvida ej uppgifterna om arbetskraften denna gång kunde uteslutas, då det erhållna materialet på denna punkt vore jämförelsevis ofullständigt och det för övrigt icke torde vara nödvändigt, att uppgifter om arbetskraften insamlades vid varje räkning.

Vid 1927 års jordbruksräkning användes maskinell bearbetning i stor utsträckning. Vid 1932 års jordbruksräkning hade centralbyrån till följd av den då gällande höga dollarkursen, vilken beräknades komma att medföra allt för höga kostnader för maskinhyra, sett sig föranledd att övergå till övervägande manuell bearbetning. Denna metod visade sig emellertid åtskilligt mera arbetskrävande än den maskinella bearbetningen, och detta vore huvudorsaken till att arbetskostnaderna kommit att överstiga den ursprungliga be-

räkningen. Såväl av kostnadsskäl som av andra skäl torde därför den maskinella metoden böra komma till användning vid bearbetning av materialet vid den nu stundande jordbruksräkningen, liksom vid 1927 års räkning varit fallet. En annan omständighet, som även medförde en opåräknad ökning av arbetskostnaderna vid 1932 års jordbruksräkning, vore att trots den granskning av deklara-tionsuppgifterna, som åläge hushållningssällskapen, materialet likväl måst inom centralbyrån underkastas en omfattande granskning och komplettering, som krävt betydande kostnader. Det vore att hoppas, att, om den lokala kontrollen denna gång gjordes effektivare än förut och även eftergranskningen av materialet hos länsstyrelserna, i den mån en dylik komme att bli-va erforderlig, arbetskostnaderna inom centralbyrån skulle kunna nedbringas i viss utsträckning.

Beträffande kostnaderna för den stundande jordbruksräkningen överhuvud taget hade i det föregående ifrågasatts dels en höjning av ersättningen till hushållningssällskapen med 12,000 kronor, dels även en höjning av kostnaderna för bearbetningen av materialet inom centralbyrån med omkring 12,000 kronor i och för åstadkommande av en statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier. Om hänsyn toges till nyssnämnda förhållanden och under förutsättning av maskinell bearbetning, kunde de totala kostnaderna för den förestående jordbruksräkningen preliminärt beräknas på följande sätt:

Löner	kronor	100,000
Provisoriskt dyrtidstillägg	»	9,000
Hyra för lokal	»	10,000
Tryckningskostnader	»	12,000
Övriga omkostnader ¹	»	27,000
Ersättning till hushållningssällskapen	»	50,000
Summa kronor		208,000.

Härtill komme kostnaderna för dyrtidstillägg (10,000 kronor), vilka liksom vid närmast föregående räkning torde böra bestridas av vederbörande anslag under sjunde huvudtiteln. Då några medel icke komme att behöva utbetalas förrän efter den 1 juli 1938, krävdes icke för ändamålet något anslag för budgetåret 1937/1938, utan förbehölle sig statistiska centralbyrån att framdeles få inkomma med närmare framställning härom i samband med frågan om ämbetsverkets övriga riksdagspetita för budgetåret 1938/1939.

Ämbetsverken hava hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande, att en allmän jordbruksräkning, i huvudsaklig överensstämmelse med vad ämbetsverken anfört, måtte under år 1937 anordnas i anslutning till den allmänna fastighetstaxering, som skall äga rum år 1938.

Då ny allmän fastighetstaxering skall äga rum år 1938 torde i enlighet med vad tidigare förutsatts ställning nu böra tagas till frågan om planläggningen av en allmän jordbruksräkning innevarande år. Det förslag, som i angivna avseende framlagts av statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen, överensstämmer till huvudsakliga delar med grunderna för 1932 års räkning. Ämbetsverken föreslå endast smärre ändringar, såsom i fråga om vissa lokala kontroll- och granskningsuppgifter samt deklara-tionsformulärens innehåll.

¹ Härin ingår hyra för räknemaskiner och anskaffande av räknekort med 18,000 kronor.

Någon anledning synes mig icke föreligga att frångå den av riksdagen förut godtagna planen, att allmänna jordbruksräkningar skola återupprepas vart femte år i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna, och jag har intet att erinra mot ämbetsverkens förslag om en sådan räkning innevarande år.

Vad angår de uppgifter, som skola infordras för jordbruksräkningen, torde slutlig ståndpunkt härtill böra tagas först i samband med fastställandet av formulären för den allmänna fastighetsdeklarationen.

Kostnaderna för jordbruksräkningen hava — frånsett dyrtidstillägg — uppskattats till 208,000 kronor. Ökningen av kostnaderna i jämförelse med 1932 års räkning beror huvudsakligen därpå, att ersättningen till hushållningssällskapen i beräkningen höjts med 12,000 kronor samt att ett lika stort belopp upptagits för bearbetningen av materialet inom centralbyrån i och för åstadkommande av en statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier. Då emellertid utanordning av medelsbeloppet icke kommer att äga rum förrän under budgetåret 1938/1939, erfordras icke någon anslagsanvisning för ändamålet å riksstaten för nästkommande budgetår. Nu torde allenast böra inhämtas riksdagens medgivande till anordnande under hösten 1937 av en ny allmän jordbruksräkning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en allmän jordbruksräkning må, i huvudsaklig överensstämmelse med av mig tillstyrkt förslag, anordnas under år 1937 i anslutning till den allmänna fastighetstaxering, som skall äga rum år 1938.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.